

פחד דוד



פרשת
כי תשא
ט"ז אדר
תשע"ה
757

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי **משה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

הגורם ליצירת העגל

ואלו הערב רב, רצו בכל מאודם להתקשר ולהתקרב אל ה'. וכאשר משה רבנו היה עמם הרגישו שיכולים להתקשר דרכו בתור שליח ה', אבל כשעלה משה לשמים ובער ליבם בהשתוקקות להתייחס אל ה', חיפשו דרך קצרה להרגיש קשר לה'. והרי הם היו רגילים ממצרים שמתייחסים לאל דרך אמצעי שהוא עבודה זרה. ועל כן בער לבם בקרבם לבנות את העגל. ואם כן רואים שמתוך כוונה טובה עברו עבירה חמורה ביותר של עבודה זרה ממש.

תמיד צריך האדם לחשוב קודם שעושה איזו מצוה, מה יהיה בסופה, שחס ושלום לא תצא תקלה מתחת ידו, כפי שקרה שעשו את העגל וכבר ידועה האמרה 'סוף מעשה במחשבה תחילה'. וכמו שלפני עשיית עסק בכסף האדם חושב הרבה גם על התוצאות, צריך גם בעשיית מצוה לחשוב על התוצאות.

והטעם מדוע בני ישראל נענשו, אף שרק הערב רב עשו את העגל ולא הם. משום שהם עמדו בשתיקה לראות היעמדו מעשי הערב רב אם לא, ובמקום להוכיח אותם על דרכם הנוראה, לא מיחו בידם ולא עצרו בידם ועל כן נענשו.

וכתוב בספרים שצדיקים הולכים דרך גיהנום למקומם בגן עדן. ותמוה מדוע עליהם לעבור דרך גיהנום בעוד ששכרם בגן עדן. והטעם משום שרוצים להראות להם כמה וכמה רשעים, שאם היו מוכיחים אותם היו שבים בתשובה, או לפחות היו נמנעים מחלק מהעבירות, כי מוטל עלינו חיוב גדול להיות אכפתיים מעבירה של חברינו ולהוכיחו בצורה יפה וניאותה. והנה באחד הימים בא לפני אדם שהיה עומד לישא לגויה, אמרתי לו שזהו עוון חמור ביותר. אמר לי אותו האיש, הרי כתוב בתורה "ואהבת לרעך כמוך" ועל כן הוא אוהב אותה, ולמה לא ישאנה. אמרתי לעצמי כמה רחוק הוא שאינו רואה חילוק בין יהודי לגוי, אבל על כל פנים צריכים לנסות להצילו מעבירה.

והנה העגל הוא עבודה זרה, ויש לידע כי עבודה זרה זה דבר ששייך גם אצלנו. למשל אלו האבות בארצות הנכר שמשכימים את ילדיהם בחוץ בכדי שילכו לבתי ספר אזרחיים של גויים, ובלא רחמים מעירים את ילדיהם בהשכמה בשביל שיבואו בזמן ללימודי החול והמדע, אבל בהגיע יום שבת קודש, אף שהגיעה זמן התפילה, מרחמים על הילדים ונותנים להם לישון עוד, ולא אכפת להם שיאחרו לתפילה. זהו עבודה זרה שערך המדע החולין עומד במקום גבוה, מערך התפילה והתורה. וצריך להיזהר מאד כי היצר הרע נמצא עם האדם במשך כל היום וכל השנים. וכבר אמרו החכמים (אבות ב, ד) "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". וכתב חובת הלבבות (שער ה, ה), כי יש מישהו אחד הנלווה אל האדם במשך כל ימי חייו והוא היצר הרע.

"ועתה לך נחה את העם אל אשר דברתי לך הנה מלאכי ילך לפניך ובימים פקדי ופקדתי עליהם חטאתם". (שמות לב, לד)

כתב רש"י - "אין פורענות באה על ישראל שאין בה קצת מפירעון עוון העגל".

והנה מעשה זה הוא פלא גדול, היאך בני ישראל שהיו כחודש ימים לאחר מתן תורה, ועדיין היו תחת הר סיני - המקום מקודש ביותר שבו ניתנה התורה, סרחו וחטאו עד כדי עשיית העגל!?

וביותר תמוה שתשוקתם לעשות את העגל היתה כל כך חזקה, עד שהרגו את חור שעמד בדרכם בניסיון למנוע מהם את עשיית העבירה, ואף על אהרן הכהן ע"ה איימו להורגו אם לא ישתף עמם פעולה. והוא דבר קשה ביותר.

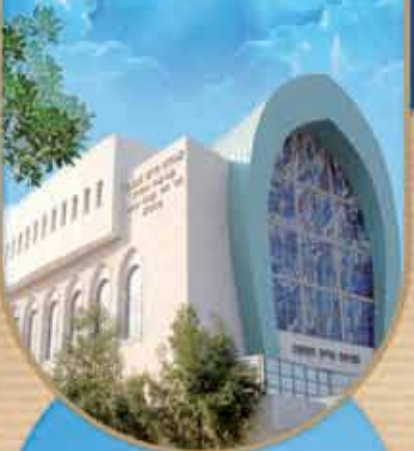
חז"ל (שמו"ר מב, ו) מבארים שעשיית העגל לא נעשתה ביד המון העם מישראל, אלא בידי הערב רב שעלו והסתפחו לישראל ביציאתם ממצרים, אלא שגם זה צריך להבין. מה חטאו אם כן בני ישראל שעד היום הזה סובלים אנו מעוון נורא זה.

ועוד יש להקשות על תירוצם של חז"ל שהערב רב עשו את העגל, איך הם העיזו לעשות את העגל, לאחר שגם הם השתתפו במעמד המקודש של מתן תורה.

ונראה לומר יסוד גדול בעבודת ה'. הרבה פעמים יהודי חפץ ומשתוקק להתקשר לה' או לעשות איזו מצוה, אלא שמתוך התלהבותו הוא שוכח את גדרי ההלכה ועובר עליהם. למשל יהודי שרוצה בכל נפשו לקום לנץ ולהתפלל בוותיקין, הרבה פעמים כשיבוא לבית הכנסת ידחוף את שאר המתפללים, בשביל להגיע למקומו מהר ולהספיק את זמן הנץ. או שכשמתעורר בהשכמה לא מקפיד על שקט, ומעיר את אשתו וילדיו ועובר על גזל שינה. וכן לדוגמא יהודי החפץ ליתן צדקה לעני ומתחיל לשאול אותו לפני כל הקלה, מאין באת ועוד כהנה וכהנה, ולא חושב שהוא מביישו ברבים, והכל מתוך להיטותו לקיים את הצדקה.

נצייר לעצמנו מה היה אומר מלך, שהיה נדחק מישוהו בשביל לראות את פניו, ודוחף את האנשים לעיני המלך. ודאי שהמלך יכעס כעס גדול, אף שכוונתו טובה שרוצה לראות את המלך, אבל מעשיו אינם רצויים, שדוחף ודוחק את רגלי האנשים.

וכמו כן אנו כשרוצים לעבוד את ה', צריכים להיזהר ולהקפיד להישאר בגדרי ההלכה, וחס וחלילה לא לעבור עבירות בשביל שרוצים להתקשר לה'. כי זוהי "מצוה הבאה בעבירה" שאינה רצויה לפני ה'. וכך נכשלו נדב ואביהו שרצו להתקשר לה' ועברו על ההלכה והקריבו "אש זרה אשר לא צוה אתם" (ויקרא י, א) ולכן מתו.



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 17:05 | 17:20 | 17:10 | 17:22

מוצאי שבת 18:18 | 18:19 | 18:19 | 18:20

רבינו תם 18:58 | 18:57 | 18:55 | 18:58



הילולא דצדיקיא

טז - רבי פנחס מנחם אלתר האדמו"ר מגור

יז - רבי פתחיה מזרקי בירדוגו מח"ס "נופת צופים"

יח - רבי ישראל יעקב פישר ראב"ד העדה החרדית

יט - רבי יוסף חיים זוננפלד גאב"ד ירושלים

כ - רבי שלמה זלמן אירבאך ראש ישיבת "קול תורה"

כא - רבי אלימלך מליזענסק בעל "נועם אלימלך"

כב - רבי אלעזר הלוי בן טובו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במה מפטירין

הפטרת השבוע: "וישלח אחאב". (מלכים א. יח)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על אליהו הנביא זכור לטוב, שהוכיח לעם שעבדו אלילים ופסחו על שני הסעיפים, שהוא מענין הפרשה שבה משה רבינו מוכיח לעם על שעשו את העגל.

"עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים". (מלכים א; יח. כא)

בזמן שנטוש מאבק בין האמונה והכפירה, חייב כל אדם מישראל לנקוט בעמדה ברורה, אם לכאן או לכאן.

עליו לדעת לאיזה מחנה הוא משתייך ובמי הוא תומך. כאן אין מקום לפרשה ולדרך ביניים. כאן אי אפשר לצאת ידי חובת שני הכיוונים המנוגדים - אלא עלינו לקבוע בצורה ברורה אם אנו שייכים לעובדי ה' או לעובדי הבעל. אלה הפוסחים על שתי הסעיפים, מסוכנים הם במאבק יותר מעובדי הבעל הגלויים.

ולכן כאשר ירבעם בן נבט יוצא במלחמה גלויה כנגד בית המקדש, והעמיד את עגלי הזהב בבית אל ואף הרג את אלה שעלו לירושלים לרגל - לא באה הגלות בימיו כי אם בימי הושע בן בארי, שהוא זה שהסיר את המשמרות שהעמיד ירבעם בן נבט בדרכים, ואמר 'לאיזה שירצו יעלו' - אם לבית אל או לירושלים. הוא נקט בדרך ביניים ותמך בשני הכיוונים גם יחד. והנה דווקא בימיו בא שלמנאסר מלך אשור והגלה רבים מבני ישראל.

(נצח ישראל")



שבת הארץ

מהפסוק "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה", דרשו חז"ל 'לאכלה ולא לסחורה'. מכאן שאף על פי שמותר לקצור ולקטוף פירות שביעית לעצמו כדי לאכול, אסור לאסוף פירות בשדה על מנת למכור לאחרים. ומותר לקטוף מעט פירות לעצמו בין מהשדה שלו, ובין משדה הפקר בכמות שאין בה אסור קצירה. ואם נותר, מותר למכור פירות אלו, ולאחר שמכר יכול לקטוף כמות נוספת.

את הפירות שמותר למכור צריך למכור בצורה שאינה נראית כסחורה. לכן, יש למכור באומד בלבד, ולא במשקל, מספר או מידה. וכן צריך לשנות את מקום המכירה הרגיל כל השנים, דהינו שיש למכור בבית או ברחוב, ולא בחנות או בשוק.

לפירות שביעית יש קדושה לעולם, ואם מוכרים את הפירות יש קדושת שביעית גם לפירות וגם לכסף, והכסף נקרא 'דמי שביעית'. כדי לפדות את קדושת השביעית מהכסף, יש לקנות בה רק דברי מאכל או שתיה ולנהוג במאכל קדושת שביעית.

במסילה נעלה

טעמו וראו כי טוב ה'



ימים בעזרת ה' אערוך סיום!"

האמת ניתנת להיאמר שאותו אדם על פי מראהו לא היה נראה מחובשי בית המדרש ומלומדי התורה בקביעות, לפיכך חשבתי בתחילה שהוא מתכוון לכך שהוא עומד לערוך סיום משניות, או סיום מסכת קצרה.

אולם היהודי הפתיע אותי שוב. הוא הוסיף בפנים קורנות שהוא עומד לסיים את הש"ס כולו!

מיהרתי מיד לברר אצלו כיצד הוא זכה לסיים את כל הש"ס כולו, והרי דבר זה איננו פשוט כלל.

וכך אותו יהודי השיב לי:

"רבי, למרות היותי איש עסקים העסוק בענייני המסחר יומם ולילה, ועל אף שאני נצרך פעמים רבות לנסוע ממדינה למדינה כיון שעסקי פרושים בכל העולם, למרות כל אלו קבעתי לעצמי שיעור תורה מסוים שבו אני משתתף מידי יום ביומו.

וכיון שלעיתים רבות השיעור רחוק ממקומות נדודי, ולעיתים גם השעות שונות בין המדינות - במקרים אלו אני יוצר קשר טלפוני עם מגיד השיעור ומאזין לשיעור באמצעות הטלפון ממרחקים, מכל ארץ שהיא, ואפילו מהמטוס.

לפעמים הדבר דורש ממני לוותר על שעות השינה שלי בגלל שינויי השעות, אך למרות הכל אינני מוותר על שמיעת השיעור היומי! וכך, באופן זה זכיתי להשלים את לימוד הש"ס כולו!"

כך סיפר היהודי בעל העסקים.

ואני למדתי ממנו מוסר גדול; שכאשר האדם מתייחס לתורה כאל מתנה יקרה וטובה, ומעמיד בראש סדרי עדיפויותיו את לימוד התורה, וקובע לעצמו עיתים ללימוד ללא פשרות, אזי כשהקב"ה מבחין ברצונו העז לשמוע את קול התורה אפילו ממרחקים - הוא מסייע בידו, וכך זוכה היהודי להשלים את לימוד כל הש"ס כולו.

אחד מתלמידי היה בעברו איש עסקים מצליח בצרפת, שהקדיש את כל זמנו וכל שעותיו לצורך עסקיו. כאשר ביקשתי ממנו שיקדיש מזמנו היקר שעה אחת ביום כדי לטעום את טעמה הערב של התורה הקדושה, אמר לי תלמידי שהוא טרוד בעסקיו ועל כן אין לו זמן ללמוד תורה.

אך דבריו לא התקבלו על דעתי.

כיון שהכרתי את תלמידי, ידעתי על אהדתו הגדולה לענייני ספורט ומשחק. וידעתי גם שכאשר מתקיים משחק כדורגל גדול וגורלי, הוא מפנה עצמו מכל עיסוקיו ועסקיו ומתרכז כל כולו רק בנעשה במשחק הכדורגל. משמע, שיש באפשרותו לפנות לעצמו מעט זמן מעסקיו. לפיכך ניסיתי לשדלו שיסכים לקבוע שעת לימוד אחת בשבוע.

התלמיד ניסה לסרב לבקשתי, אולם אני לחצתי עליו שוב ושוב בענייני, עד שלבסוף הוא לא עמד בלחציי המרובים ונאות לבקשתי להקדיש שעה אחת מזמנו. וכשעשה זאת, הוא הרגיש שבלמודו הוא גומל עימי טובה.

אלא שכעבור זמן מועט חש תלמידי שככל שהוא יושב ולומד - כך הצימאון שלו לדעת ולהחכים בדברי התורה הולך וגובר, עד שכעבור תקופה קצרה הוא הוסיף שעות על לימודו, והגיע לידי כך שחצי מהיום הוא יושב והוגה בתורה הקדושה.

בסייעתא דשמיא, כבר מספר פעמים הוא זכה לתרץ קושיות ראשונים ואחרונים מתוך עומקה של תורה, וקיים במעשיו את הפסוק: "טעמו וראו כי טוב ה' אשרי הגבר יחסה בו" (תהילים לד, ט).

שיעור יומי חובק עולם

בידי הווה עובדא ובא לפניי אדם שבישר לי באופן חגיגי: "רבי, בעוד כמה



נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

בתנאים דלהלן

באופן שהותר לספר לשון הרע על אדם העושה עוולות לאחרים, זהו רק כשהוכיחו תחילה. ואם הוא מכירו שאינו מקבל תוכחה, יכול לספר בלי להוכיחו, אך יעשה כן בפני שלשה או יותר, כדי שלא ייראה כאילו הוא רוצה להעלים זאת מאותו אדם, וכאילו כוונתו להחניף לו בפניו ולגנותו שלא בפניו. ועוד, כדי שלא יחשדוהו שהוא משקר, ואילו בפני רבים אין דרך לשקר.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א



הגורם לחטא העגל

בפרשה זו כתוב עניין חטא העגל. לפני החטא, הקדימה התורה את פרשת מחצית השקל, הכיור, שמן המשחה ואת הקטורת, את כלי המקדש, השולחן והמזבח ואת שאר בגדי הקודש.

ויש להבין מדוע הקדימה התורה את הפרשיות הללו לחטא העגל.

ויש לבאר שהקדמה זו מתארת את שלימות האדם ואת מבנהו הרוחני באופן זה.

מחצית השקל - שיהיו העני והעשיר תורמים את אותו הסכום, מחצית השקל. ובכך יתאחדו ויתחברו לשקל, וזה מיסוד נושא בעול עם חברו.

הכיור - שנעשה מהמראות הצובאות, שבהם היו הנשים מעוררות את תשוקת בעליהן במצרים. וזה בחינת "ארחץ בניקיון כפי" (תהלים כו, ו) דהיינו קדושה. וזה ענין המראות שבהם האדם משתקף וכמו שבחיצוניות צריכים להיות נקיים, כך גם בפנימיות האדם צריך להיות קדוש נקי וזך להראות משועבד לה' וכולו מוכן להיות חיל בצבא ה'. וזה ענין הצובאות מלשון צבא השמים.

שמן המשחה - זה תוספת קדושה, ללמדנו שמוטל על האדם להתרחק מהטומאה. וזה בחינת שמן המשחה שנמשח בו הכהן וזה מגן עליו מהחיצונים.

פעם בהיותי טס במטוס הרגשתי שאין מחשבותיי מסודרות, וחפשתי מה הסיבה לזה, עד ששמתי לב ששכני לספסל היושב לצדי נוגע בי מעט והוא עסוק בקריאה של ספר טומאה, ונזהרתי מלגעת בו. כי אפילו נגיעה בטומאה מזיקה וכך גם באשה נידה שאפילו נגיעה קלה אסורה.

הקטורת - שיש בה ריח טוב, רמז לשם טוב, שצריך האדם להיות בשם טוב. וכמו שנאמר (קהלת ז, א) "טוב שם משמן טוב".

השולחן - שמים עליו את לחם הפנים ורומז לאדם, מה שולחן כל מה ששמים עליו מקבל, אף האדם כל מצוה הבאה לידי יקיימנה. וכן אכילת האדם מדברים שעל השולחן יהיו מכוונים אצלו רק כדי לעבוד את ה'.

המזבח - הקרבת קרבנות. רמז לאדם על מסירות נפש.

מעשה ביהודי שסיפר לי שעובד קשה לפרנס את שנים עשר ילדיו מהבוקר עד הערב. ונותר לו לישון משלש לפנות בוקר עד שבע בבוקר. שאלתי אותו מה הוא עושה משתים עשרה בלילה כשחוזר הביתה עד שלש. ואמר לי שבזמן הזה יושב ולומד תורה, במקום מה שנמנע מללמוד במשך היום. זה דוגמא של מסירות נפש.

המנורה הטהורה - מקור לחכמת התורה.

בגדי הקודש - רמז לחלוקא דרבנן, שבהם האדם מתכסה לעולם הבא.

רואים שהאדם הוא בבחינת מקדש מעט, כנגד אוהל מועד. כל פרטי המשכן הם כנגד איברי האדם. וכלי המקדש הם המידות הטובות שחקק ה' באדם. הקרשים הם רגלי האדם וכן הלאה. וצריך לשמור על גדרי הקדושה של המשכן וכשלא עושים את כל התנאים האלו שהקדימה התורה נכשלים בחטא העגל. חטא העגל אינו רק מה שעשו ישראל במדבר, אלא כל רצון וחיבור להבלי העולם הם כמו העגל רחמנא ליצלן.

באחת מטיסותיי עברתי במטוס וראיתי יהודי שאני מכירו טוב מאוד שמביט במסך הסרטים. נגעתי בכתפו והוא מיד ננער והתבייש. אמרתי לו שהוא מזכיר לי את מה שאמר התנא הקדוש רבי יוחנן בן זכאי קודם מותו לתלמידיו - שיהא "מורא שמים כמורא בשר ודם", אמרו לו תלמידיו עד כאן ולא יותר, אמר להם ולווי ויהא לכל הפחות כמורא בשר ודם (ברכות כח, ב). הנה אתה מפחד ממני ומה' אינך מפחד. לאחר מכן בתי תחי' שנסעה עמי שאלה אותי מדוע ביישתי אותך, אמרתי לה עדיף שיבייש קצת בעולם הזה מאשר שיבייש הרבה בעולם הבא.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ועתה הניחה לי". (לב. י)

אומרו "ועתה", ירצה על פי דבריהם ז"ל (שמו"ר מב. ו) שאמרו שקבלת ערב רב היתה מצד משה ולא הסכים ה' עליהם, ונתרצה לעשות רצון משה. ולזה אמר לו "שחת עמך" - אלו ערב רב.

הוא מה שרמז באומרו "ועתה", שעליו לעשות תשובה וחרטה על מעשה בלתי הגון. ואולי כי הוא מתקן הדבר לעתיד לבא, שאמרו ז"ל (יבמות כד:) אין מקבלין גרים לימות המשיח, ומשה הוא שיהיה הגואל ויתקן הדבר.

מן המעיין



"ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר

העלוך מארץ מצרים". (לב. ז)

ובאמת כיצד אפשר לומר על העגל שזה עתה נוצר "אשר העלוך מארץ מצרים", וכי הוא הוציא את עם ישראל ממצרים?

מובא במדרש שעם ישראל התעכבו בצאתם ממצרים, מכיון שהם לא מצאו את ארונו של יוסף - משום שהוא השביע את ישראל שיעלוהו עמם בצאתם ממצרים, והמצרים השקיעוהו בנילוס.

מה עשה משה רבינו ע"ה?

הלך וכתב שם קדוש על טס של זהב והארון צף למעלה ונטלו משה.

לאור דברים אלו מבאר רבי מנחם עזריה מפאנו זיע"א, שבשעה שמשה רבינו התעכב ובושש מלרדת מההר, עם ישראל השליכו את אותו טס של זהב לתוך האש, ועליו אמרו "אלה אלהיך ישראל" כלומר זהו השם הקדוש "אשר העלוך מארץ מצרים" - שעל ידו התאפשרה יציאת מצרים, אולם הם לא התכחשו לעצם העובדה שהקדוש ברוך הוא הוציאם ממצרים.

"ויאמר אין קול ענות גבורה ואין קול

ענות חלושה קול ענות אנכי שמע" (לב. יח)

מהו "קול ענות חלושה"?

ביאר זאת המהרי"ל דיסקין שבאותה שעה של חטא העגל, לא נשמע קול מעטים חלשים הצועקים 'וי' על התועבה שנעשתה, וכמו שמצינו בסדום שלו היו בה עשרה צדיקים - הם היו מגינים על כל העיר. קול ענות אנכי שומע. כולם צועקים פה ואין מוחה בידם.

"וייראו מגשת אליו". (לב. ט)

השל"ה הקדוש מצביע על מאמר חז"ל שלמדו מכאן עד כמה גדול הוא כוחה של עבירה:

קודם שחטאו - ראו פני שכינה ולא נרתעו, ועתה לא יכלו להסתכל בפני סרסור.

והלך המוסרי שמעלה מכאן השל"ה הקדוש הוא שזאת ישים האדם אל לבו לטהר את עצמו ולקדש ולטהר את טומאת העוונות להיות סור מרע, ולקדש את עצמו בקדושה וטהרה, ועשה טוב - וטוב לו.



מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

זכות לבוא אלינו בטענות, שהרי אתה ישנת במיטתך כל הלילה, ואילו אנחנו ישבנו ולמדו בהתמדה. ומי אתה שתטיף לנו מוסר?!"

אך כאמור שני הבחורים שתקו ולא הגיבו מאומה.

שמו של החברותו שהגיע ללמוד עם בנו של בעל החנות, היה רבי גדליה אייזנר זצ"ל, מי שהתפרסם ברבות הימים כאישיות רוחנית משכמה ומעלה, ומי שכיהן במשך שנים רבות כמנהל רוחני בישיבת "חידושי הר"ם" והעמיד תלמידים הרבה.

בספר תולדותיו מסופר שברבות הימים, כאשר רבי גדליה שיחזר בפני תלמידו את אותו האירוע, הוסיף ואמר להם: "האמינו לי שלא היתה לי הנאה יותר גדולה מזו שסתמתי את פי ולא השבתי ליהודי שהוא שגער בנו. וכנראה ששמחה כזו בהתגברות על המידות גורמת אחריה הנאה ושמחה בלימוד תורה, שהרי רבי גדליה סיפר לתלמידיו עוד שכאשר הוא למד בלודז', חיפשו רבים מן הלומדים את ספר "שדי חמד" ולא עלה בידם להשיגו. כאשר הגיע סוף סוף הספר ללודז' ככל כך גברה להיטותם של הלומדים להגות בו - עד שפרמו את הספר לארבעה חלקים, בכדי שארבעה בחורים ילמדו בספר בבת אחת ולא יצטרכו להמתין זמן רב עד שאחד יסיים את לימודו.

מעשה זה, מציין הגר"י זילברשטיין שליט"א בספרו "ברכי נפשי", חביב לפני מי שאמר והיה העולם, כיון שהוא מוכיח על החביבות המרובה שהייתה בקרב התלמידים הלומדים להגות בדברי תורה, חביבות שנבעה בין היתר בגלל שבירת המידות.

העיר, וגרמו לו לנזקים כבדים.

הצטער האיש צער רב וניסה לתפוס את הגנבים אך ללא הצלחה. לא הוא ולא המשטרה המקומית הצליחו להשיג את ידיהם על הפושעים.

לאותו סוחר יהודי היה בן מתמיד שבראותו את צערו של אביו, החליט לסייע לו בלכידת הגנבים; הוא החליט לישון בחנות מידי לילה, ובכך לתפוס את הגנבים 'על חם'. אותו בן שכנע גם את החברותא שלו שיגיע לחנות בשעה 4 לפנות בוקר ושם ילמדו שניהם, עד זמן תפילת שחרית. החברותא הסכים לתכנית.

וכך ישבו שני הבחורים ולמדו מידי לילה בלילה עד שעת הנץ החמה, ואז הם פנו לבית הכנסת בכדי להתפלל שחרית בוותיקן, וכך יצא גם שהם היו הראשונים שהגיעו לתפילת שחרית בבית הכנסת.

לילה אחד כשהיו השנים עסוקים בלימוד סוגיא קשה במיוחד והתאמצו בלימודם, כשהגיעה השעה ללכת לתפילה עדיין לא היו הדברים ברורים להם כל צרכם, והם נאלצו להמשיך בלימוד עד משך זמן מה. כשהתבוננו בשעוניהם וראו שהשעה מאוחרת, הם מיהרו בכל זאת כדי לתפוס את המנין כוותיקן ולהתפלל עמם את תפילת השחר.

אחד מהמתפללים בראותו את הבחורים שמגיעים בשעה מאוחרת, גער בהם נמרצות באמרו: "בחורים, עד עכשיו ישנתם? הא! אינכם יודעים שבכדי להגיע לתפילה בזמן, צריכים להשכים קום מוקדם יותר?"

שני הבחורים ישבו ושתקו, או יותר נכון עמדו ושתקו, ולא הגיבו במילה וחצי מילה, למרות שהיה להם הרבה הרבה מה להשיב לו, ואילו היו רוצים היו מחזירים לו: "האם יש לך

הדרגה הגבוהה ביותר של האדם בשבירת מידותיו, היא להגיע למצב שבו יש לו שמחה אין קץ והנאה גדולה בכך שהוא מתגבר ואינו עונה למחפיו דבר, או כשהוא משתדל להצטנע ולא לספר על מעשיו הטובים.

כאשר אדם מגיע למדרגה שכזו, שהשמחה הגדולה שלו היא להתגבר על מידותיו, הרי שיש לנו סימן מובהק שההתגברות שלו היא אמיתית, כזו שאינה עשויה לרושם חיצוני או בכדי לזכות באותות של כבוד מבני אדם.

כל אחד מאיתנו שזכה אי פעם להתגבר על אחת ממידותיו, יוכל לספר על מידה גדושה של שמחה שנכנסה ללבו באותה שעה. כך גם הוא יוכל לספר שלאותה שמחה אין לה תחליף, וששום שמחה אחרת אינה יכולה להתחרות בשמחה קדושה זו החודרת לעמקי לבבו ומשחררת אותו מכל צרה ומועקה.

בספר הזכרון שיצא לזכרו של הגה"צ רבי גדליה אייזנר זצ"ל, מסופר שבעיר לודז' שבפולין חי יהודי סוחר חסיד גור, ירא ושלם, שעשה מלאכתו עראי ותורתו קבע. אותו סוחר הצליח במלאכתו אולם בתקופה מסוימת פרצו גנבים מדי לילה לחנותו שבמרכז

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

כשהצדיק רבי חיים פינטו זיע"א הגיע לידי מצוקה כלכלית, היה לווה ממכריו סכומי כסף, כדי שיוכל לקיים מצות צדקה עם העניים הנזקקים. וכאשר רווח לו היה מחזיר את ההלוואה.

פעם אחת, לוח רבי חיים זיע"א סכום כסף ניכר ממוכר עופות, בשם חסאןזעפראני. אולם כשהגיע זמן הפרעון, לא היה לו לרבי חיים זיע"א מנין להחזיר את הכסף.

המלוח, שלא היה יהודי, איים על הרב: "אם לא תשלם לי את כל הכסף שהלווית לך, אני לא אהסס להרוג אותך!"

באותם ימים, הצדיק היה עדיין צעיר לימים ולא הכיר בכוחו הקדוש, וברוב תמימותו חשב בלבו, שאכן הגוי יהרוג אותו אם לא יחזיר לו את כספו.

ביקש רבי חיים זיע"א מאותו גוי, שיבוא איתו אל בית העלמין, ושם ימתין לו ליד השער, עד שיצא אליו ובידו הכסף. הלה אכן נלווה לרבי חיים זיע"א, וכאשר הגיע לבית העלמין, ניגש רבי חיים זיע"א אל קבר סבתו הרבנית מרים ע"ה, אשת סבו הקדוש הצדיק רבי חיים הגדול זיע"א, שם השתטח על הקבר, התפלל בקול בוכים וקרא לסבתו ע"ה ואמר: "קומי וראי את נכדך, שאין לו ממה לשלם את חובו".

כשסיים רבי חיים זיע"א את תחינתו, ראה לנגד עיניו אשה לבושה בהידור ומראה אומר כבוד.

- "מדוע אתה בוכה?" שאלה האשה את הצדיק. סיפר לה רבי חיים זיע"א את צערו הגדול, בגין החוב שהוא חייב לגוי שממתין לו כעת בשער בית העלמין, ואין לו מהיכן לשלם אותו. האשה האלמונית הוציאה מכיסה מטפחת אדומה, ולתוכה הכניסה סכום מכובד של כסף שהיה ברשותה ומיד נעלמה, ועקבותיה לא נודעו. רבי חיים זיע"א מישש את הכסף בידו, והתפעל לנוכח גודל הנס שהתרחש עמו באותה שעה. יצא רבי חיים זיע"א אל מוכר העופות - חסאן, שכאמור המתין לו בשער בית העלמין, ושילם לו את כל החוב.

כשחזר רבי חיים זיע"א אל בית אביו, הגאון הצדיק רבי הדאן זצוק"ל, שהיה נוטה למות באותה שעה, וסיפר לו על כל הנס שהתרחש עמו בבית העלמין - אמר לו אביו רבי הדאן זיע"א בשארית כוחו: "דע לך בני, כי אותה אשה לא היתה אלא סבתך, מרת מרים עליה השלום, שראתה בצערך, וכאשר אמרת לה 'קומי וראי את נכדך', היא ירדה אליך מעולם האמת כדי להציל את נפשך".

אדם שמקיים בעצמו תמים תהיה עם ה' א-להיך, הוא זוכה לראות ממש סייעתא דשמיא, ובכל אשר יפנה יצליח. [ספר "שנות חיים"].